

פרס יצחק בן-צבי לשנת תש"ן*

נימוקי השופטים לפרס יצחק בן-צבי לשנת תש"ן לד"ר יהושע שוורץ על ספרו, 'היישוב היהודי ביהודה שלאחר מלחמת בר-כוכבא ועד לכיבוש הערבי, 135-640 לספירה', הוצאת מאגנס, ירושלים תשמ"ד

בפתח־דבר לספרו כתב ד"ר יהושע שוורץ: 'קורות היהודים בדרום יהודה מאז ימי בר־כוכבא ועד לכיבוש הערבי היו ספר החתום לקורא בן זמננו'. המחבר שם לו למטרה לגלות לנו את ספר החתום, ועושה כן על־פי מקורות ספרותיים של חז"ל ושל הספרות הרומית והנוצרית של אותה תקופה, וכן על־ידי ממצאים אפיגרפיים וארכאולוגיים בני אותו הזמן, אשר התגלו בדורות האחרונים. צירופם של מקורות מגוונים אלה, שלכל אחד נדרש כלי חקירה משלו, מאיר אור חדש על האזור והתקופה. מצטיירת לפנינו לראשונה תמונה חיה של אזור רחב־ידיים, פורה ומיושב עשרות יישובים יהודיים, ואולי אף מאה ויותר. לא הגיח המחבר לא דף, לא כתובת ולא אבן אשר לא חקר ועיין בהם בעומק לגלות את סודותיהם ההיסטוריים־היישוביים. הוא מתארך את ממצאיו, ואף משכיל לחלקם לתולדותיהם בין ערים ותחומן המינהלי לבין אזורים כפריים. עבודתו המרשימה מתבססת על היקף רחב של חומר, אשר כל פרטיו נחקרו בדקדוק ובהעמקה, ובכך נפתח דף חדש בחקר יישובה של ארץ־ישראל בימי קדם, ונוספה לנו מפה חדשה באטלס ההיסטורי־היישובי של ארץ־ישראל לדורותיה, וכיחוד לגבי האוכלוסייה היהודית שבה.

ראויה היא עבודה זו שתזכה להוקרתו של כל מי שתקר ארץ־ישראל ויישובה קרוב ללבו, ועל כן קבע צוות השופטים של פרס בן-צבי להעניק לד"ר יהושע שוורץ פרס בן-צבי לשנת תש"ן.

ועדת השופטים: פרופ' משה ליסק, יו"ר
פרופ' יעקב בלידשטיין
פרופ' יעקב שביט
פרופ' דניאל שפרבר
פרופ' חיים תדמור

* הערת המערכת: מסיבות טכניות הובאו השנה נימוקי השופטים על שני חתני פרס יצחק בן-צבי לשנת תש"ן בנפרד (ראה קתדרה, 57 [תשרי תשנ"א], עמ' 185).